

להלן מספר הערות¹ על דבריך היום בדף "נר של שבת":

1. לגבי הכלל ש"אין שבות במקדש" יש להבהיר תחילה את **גדרו ודינו** - לא גזרו חכמים על השבות במקדש, מכיון שכהנים זריזים הם ויודעים להיזהר שלא יבואו לידי איסור תורה. ולא חששו ש"זה יכול להיות מנוצל על ידם שלא כדין", כי אם היו חוששים לזה היו אוסרים גם עליהם את כל איסור השבות.

2. ועדיין לא הכל מותר, זאת אומרת:

א. **כשאפשר לעשות בהיתר** - לא התירו שבות במקדש אלא כשא"א לעשות אותו הדבר בלי העברה על שבות, אבל כשאפשר לעשותו בהיתר לא התירו,

ולפיכך לא היו הכהנים בודקים בלילי שבת את העזרה כששתי אבוקות של אור בידיהם, כדרך שהיו עושים בחול, אלא בודקים לאור של נרות הדלוקים מערב שבת, שטלטול הנרות אסור משום שבות והרי אפשר מבלי הטלטול.

ב. **שבות חמורה** - לא כל שבות התירו במקדש: שבות שהיא נראית כמלאכה של תורה, או שקרוב לבוא לידי איסור תורה לא התירו במקדש. **מכאן חיזוק לדברי הנתבי-עם** בפסקה השניה שחילק בין טלטול הנר לבין הכאה באצבע צרידה, טלטול הנר אסור או משום שאפשר לעשות בהיתר כנ"ל או משום שבות חמורה כפי שכתב כאן שמא יכבה, משא"כ בהכאה באצבע החשש הוא רחוק.

3. **שבות בשאר איסורים** - אכן דעת המהרש"א², שדוקא באיסורי שבת אמרו אין שבות במקדש, אבל שאר איסורים דרבנן אף במקדש אסורים, אך מדברי ראשונים נראה שאין הבדל בדבר.

וזה אכן כדברי הנתבי-עם (שם בפסקה השלישית ד"ה ועל מ"ש משם המהרש"א) שתמה על המהרש"א שכל שזהו דוקא באיסורי שבת. ודוגמא לדבר, שהרי אסור לטבול במקוה שהטילו לתוכו מים חמים משום גזירת מרחצאות, ובכל זאת התירו להטיל חמים לטבילת כהן הגדול ביום הכפורים משום שאין שבות במקדש³.

4. האם תנאי לשימוש במותר השמן מועיל?

בתחילה הנתבי-עם אכן נסתפק אם התנאי מועיל, אבל בהמשך דבריו ע"פ דברי הב"י בשם הר"ן מוכיח ש"אם התנה להסתפק (ליהנות) ממנו (מהשמן) אחר שיכבה ויטלטל הנר, פשוט הוא דמותר לטלטלו אפילו אם נשאר בו שמן אחר שכבה, מאחר שגם השמן מותר להסתפק ממנו".

ואחר שכתב כן מצא סיוע לדבריו מדברי התשב"ץ שכתב כנ"ל.

ובהמשך מביא את דברי כה"ח ומבין מדבריו שחולק על הנ"ל, ושוב חוזר ומדגיש הנתבי-עם בצורה ברורה ונחרצת "**ולדידי מהני ומהני, וכדאמרן**", ותרגומו: ולדעתי, מועיל ומועיל (התנאי ליהנות מהשמן הנותר לאחר שכבה הנר) וכמו שאמרנו.

¹ חלק מהמובאות שלהלן נעזרתי באנציקלופדיה התלמודית כרך א, אין שבות במקדש. ועיי"ש.

² שבת מב ע"א.

³ מרדכי שבועות פ"ב ס' תשנ.